

**MAGYAR NEMZETI
GALÉRIA**

**Munkácsy Mihály
1844—1900**

Munkácson született, bajor eredetű családból. Szülei korai halála után nagybátyja alig tízesz-
tendőss korában asztalosinasnak adta. Az elszen-
vedett megaláztatások és a nyomorúságos kör-
nyezet egy életre nyomot hagyott emlékezetében.
Valószínűleg ezek az emlékek ihlették a magyar
festészetben addig új, realista hangvételő, drámai
hatású életképeit. Pesti, bécsi és müncheni tanul-
mányok után, pártfogók segítségével 1868-ban
Düsseldorfban folytathatta tanulmányait, ahol
megfestette élete első jelentős művét, a Siralom-
házat (1869), amelyért elnyerte a párizsi Szalon
aranyérmét. Három éven belül elkészítette a fest-
mény kétalakos változatát Az elítélt címmel (1869–
1872), valamint a Tépéscsinálókat (1871). 1871-től
Párizsban élt és itt keletkeztek az életmű csúc-
pontját képező Köpülő asszony (1873–1875) és a
Rőzsehordó nő (1873–1875) című képei. Az 1874-
ben De Marches bárónéval kötött házassága után
fokozatosan eltávolodott e témakörtől és alkotói
válságba kerülve a vallás foglalkoztatta. Ekkor
festette a Krisztus Pilátus előtt (1881) és a Gol-
gota (1883) című képeit. Ezzel párhuzamosan tö-
megével készített hangulatos zsánerképeket, úgy-
nevezett szalonképeket, színdús virágcsendélete-
ket, s ekkor keletkeztek olyan remekművek is, mint
a plein air hatásokat mutató Poros út (1874), a
Gesztenyesor vagy a Legelésző csorda, melyek
tájképfestészetünk gyöngyszemei. Alkotómunkás-
ságának utolsó periódusában készültek karakte-
risztikus arcképei (Liszt Ferenc, Haynald bíboros)
és tehetségének végső fellobbanásaként a bécsi
Kunsthistorisches Museum mennyezetfreskója, A
reneszánsz apoteózisa (A művészet allegóriája),
valamint az Országházban lévő Honfoglalás.
Munkássága alapján nemzeti művészetünk egyik
legnagyobb alakjaként tartjuk számon.

1. Az elítélt, 1869–1872 (Tanulmány a Siralomház című képhez)
2. Köpülő asszony, 1873–1875
3. Rőzsehordó nő, 1873–1875
4. Poros út, 1874
5. Liszt Ferenc, 1886
6. Vázlat a Kunsthistorisches Museum mennyezet-freskójához, 1886–1888

Mihály Munkácsy

1844–1900

He was born in Munkács in a family of Bavarian origin. After his parents' death his uncle sent him to a joiner's shop as an apprentice when he was just ten years old. The humiliation and misery there left its mark on his memory for his lifetime. These memories must have inspired his new realistic way of expression in his dramatic genre-painting which was completely unique at that time in Hungarian painting. After his studies in Pest, Wien and Munich with the help of protectors he continued his studies in Düsseldorf in 1868, where he painted his first masterpiece entitled "Condemned Cell" (1869). With this picture he won the golden medal of the Paris Saloon. Within three years he made its variation of two figures entitled. "The Condemned" (1869–1872) and "The Lint Makers" (1871). Since 1871 he lived in Paris, during this period, the zenith of his career, he painted his masterpieces "The Woman Churning Butter" (1873–1875) and "Woman Picking up Twigs" (1873–1875). In 1874 after his marriage with Baroness De Marches he abandoned these subject matters and coming to a crisis, he was interested in religion. Then he painted the pictures entitled "Christ in front of Pilate" (1881) and "Golgotha" (1883). Parallel with

these he produced lots of genre-paintings full of feeling, so called saloon-pictures, colourful flower-pieces and such masterpieces as "The Dusty road", so called saloon-pictures, colourful flower-pieces and such masterpieces as "The Dusty road", "The Chestnut Trees" or "The Grazing Herd" inspired by the plein air painting, the pearls of our landscape-painting. In his last artistic period he painted his characteristic portraits (Ferenc Liszt, Cardinal Haynald) and the last outbreak of his talent, the ceiling frescoes of the Kunsthistorisches Museum in Wien, "The apotheosis of Renaissance" (Allegory of Art) as well as the "Hungarian Conquest" in the Houses of Parliament. According to his artistic activity we consider him as one of the greatest figure in Hungarian history of art.

1. The Condemned, 1869–1872 (Study to the Condemned Cell)
2. The Woman Churning Butter, 1873–1875
3. Woman Picking up Twigs, 1873–1875
4. The Dusty Road, 1874
5. Portrait of Ferenc Liszt, 1886
6. Study to the ceiling fresco of the Kunsthistorisches Museum, Wien, 1886–1888

Mihály Munkácsy

1844–1900

Er ist in Munkács geboren, die Familie war bayerischer Herkunft. Nach dem frühen Tode seiner Eltern gab ihn sein Onkel mit 10 Jahren zu einem Tischler in die Lehre. Die erlittenen Dehmütigungen und die armselige Umgebung haben tiefen Eindruck in seiner Erinnerung hinterlassen. Sie inspirierten wahrscheinlich seine in der ungarischen Malerei ganz neuen Genrebilder. Nach

den Studien in Pest, Wien und München konnte er mit Hilfe von Patronen 1868 in Düsseldorf weiterstudieren. Hier schuf er sein erstes bedeutendes Werk *Den letzten Tag eines Verurteilten* (1869), wofür er die Goldmedaille des Pariser Salons bekam. Binnen drei Jahren wurde das Gemälde *Der Verurteilte* (1869–1872), eine Variation des Bildes mit zwei Figuren, sowie das Bild *Die Scharpiezupferinnen* (1871) angefertigt. Von 1871 an lebte er in Paris und hier entstanden seine Bilder *Die Frau beim Buttern* (1873–1875) und *Die reisigtragende Frau* (1873–1875), die den Gipfel seines Lebenswerkes bedeuten. Nach seiner Ehe mit der Baronin De Marches im Jahre 1874 entfernte er sich allmählich von diesem Themenkreis, geriet in eine Schaffenskriese und wandte sich zu der Religion. Zu dieser Zeit entstanden die Bilder *Christus vor Pilatus* (1881) und *Golgotha* (1883). Paralell zu diesen malte er stimmungsvolle Genrebilder, sogenannte Salonbilder, farbenreiche Blumenstilleben in grosser Zahl und da entstanden auch solche Meisterwerke, wie *Der staubige Weg* (1874), das plein air Einflüsse aufweist und *Die Kastanienallee* oder *Die weidende Herde*, die Meisterstücke der ungarischen Kunst sind. In der letzten Schaffensperiode entstanden seine charakteristischen Portraits (Franz Liszt, der Kardinal Haynald) und als letztes Aufblühen seiner Begabung das Deckengemälde im Wiener Kunsthistorischen Museum *Die Apotheose der Renaissance* (die Allegorie der Kunst), sowie *Die Landnahme der Ungarn im Parlament*. Aufgrund seines Gesamtwerkes ist er einer grössten Gestalten der ungarischen nationalen Kunst.

1. *Der Verurteilte*, 1869–1872 (Studie zu dem Gemälde "Der letzte Tag eines Verurteilten")

2. Frau beim Buttern, 1873—1875
3. Die reisigtragende Frau, 1873—1875
4. Staubiger Weg, 1874
5. Franz Liszt, 1886
6. Entwurf zum Deckengemälde im Wiener Kunsthistorischen Museum, 1886—1888

Михай Мункачи

1844—1900

Михай Мункачи родился в Мукачево (Мункач), в семье баварского происхождения. После ранней смерти родителей, когда Мункачи еще не исполнилось десять лет, его дядя отдал его подмастерьем к столяру. Полученные здесь унижения и убогая среда оставили в нем следы на всю жизнь. По всей вероятности, эти впечатления вдохновили его реалистические, написанные с драматической силой, новые в венгерской живописи жанровые картины. После Пештского, Венского и Мюнхенского обучения в 1868-ом году, с помощью меценатов, он продолжал учебу в Дюссельдорфе, где написал первую значительную картину, В камере смертника (1869), за которую был удостоен золотой медалью Парижского Салона. В течение трех лет он написал двухфигурный вариант картины под названием Приговоренный (1869—1872) и картину Щипательницы корпии (1871). С 1871-ого года он жил в Париже и уже здесь написал картины, являющиеся пиком его творчества, Женщина сбивающая масло (1873—1875) и Собирательница хвороста (1873—1875). После того как в 1874-ом году он женился на баронессе Де Марше, постепенно отдалился от этих тем, и попав в творческий кризис, отдался религии. В этот период он написал картины, Христос перед Пилатом (1881) и Голгофа (1883). Парал-

лельно с этим, писал в большом количестве жанровые картины, так называемые салонные картины, многокрасочные натюрморты с цветами. В это же время были созданы такие шедевры, свидетельствующие о влиянии пленера, как Пыльная дорога (1874), Каштановая аллея и Пасущееся стадо, которые являются жемчужинами венгерской пейзажной живописи. В последнем периоде своего творчества готовились характерные портреты (Ференц Лист, Кардинал Хайналд). Последняя вспышка его таланта — фреска потолка Венского Кунсхисторишес Музея, Апофеоз Ренессанса (Аллегория искусства) и картина Обретение Родины, находящаяся в Будапештском Парламенте. На основе его творчества, мы считаем его одним из самых великих венгерских художников.

1. Приговоренный, 1869—1872 (Эскиз к Камере смертника)
2. Женщина сбивающая масло, 1873—1875
3. Собирательница хвороста, 1873—1875
4. Пыльная дорога, 1874
5. Ференц Лист, 1886
6. Эскиз к фреске на потолке Венского Кунсхисторишес Музея, 1886—1888

Összeállította: Bakó Zsuzsa
Fényképezte: Szepsy Szűcs Levente
Szerkesztette: Timár Zsuzsanna

© Magyar Diafilmgyártó Vállalat

Budapest, 1988